

De finale

Uitgeverij Eenvoudig Communiceren | Lezen voor Iedereen

www.eenvoudigcommuniceren.nl

www.lezenvooriedereen.be

De finale is het twintigste deel in de spannende, twintigdelige reeks *BoekenBoeien*. In deze serie zijn woorden verwerkt uit de *Basislijst Schooltaalwoorden vmbo*. Leerlingen maken zo spelenderwijs kennis met woorden die van groot belang zijn bij de schoolvakken biologie, economie, wiskunde, natuurkunde en mens & maatschappij. De reeks *BoekenBoeien* bevat alle 1600 woorden uit de *Basislijst Schooltaalwoorden vmbo*, gemiddeld 80 woorden per deel. **In *De finale* staan woorden uit de categorie economie en de categorie algemeen.**

De *Basislijst Schooltaalwoorden vmbo* is samengesteld door het Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Amsterdam (ITTA), onderdeel van de Universiteit van Amsterdam, in opdracht van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam. Meer informatie: www.itta.uva.nl.

De serie *BoekenBoeien* is breed inzetbaar, en leent zich uitstekend voor zowel individueel als klassikaal en/of schoolbreed lezen. Drie keer per week twintig minuten lezen is voor leerlingen al voldoende om vooruitgang te boeken in leesvaardigheid en tekstbegrip.

www.boekenboeien.nl | www.boekenboeien.be

Naar een idee van Marian Hoefnagel en Helene Bakker

Tekst: Fenna de Vries

Vormgeving: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren

© Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam

Eerste druk: 2013

Tweede druk: 2017

Derde druk: 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 162 7

De finale

Fenna de Vries

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

Voorwoord

Welkom bij *BoekenBoeien*: twintig spannende boeken die lekker makkelijk lezen. *BoekenBoeien* is geen gewone boekenreeks, er is iets bijzonders mee aan de hand. In elk verhaal staan namelijk ongeveer 80 woorden uit de *Basislijst Schooltaalwoorden umbo*.

In de *Basislijst Schooltaalwoorden umbo* staan woorden die je nodig hebt om de lessen op school goed te snappen. En voor later zijn ze natuurlijk ook handig.

De schooltaalwoorden in dit boek staan *schuingedrukt*. Sommige woorden ken je misschien al. Of je begrijpt de betekenis zodra je de rest van de zin leest. Zitten er woorden tussen die je nog niet kent? Zoek dan de betekenis op in de woordenlijst. Die vind je op bladzijde 80.

In totaal bestaat de *Basislijst Schooltaalwoorden umbo* uit 1600 woorden. Ze zijn ingedeeld in zes categorieën: algemeen, wiskunde, biologie, natuurkunde, economie en mens & maatschappij. In *De finale* staan woorden uit de categorie economie en de categorie algemeen.

Wist je dat lezen makkelijker wordt als je het vaak doet? Met drie keer twintig minuten per week merk je al een groot verschil. En de reeks *BoekenBoeien* bestaat uit maar liefst twintig delen. Dus mogelijkheden genoeg om te oefenen.

1. Alles of niets

Presentator John Westers kijkt in de camera.

‘Als deelnemer aan het leukste dansprogramma op de Nederlandse televisie denk je nu maar aan één ding. Een finaleplek. Welke danseres mag blijven? Sarah of Vita?’

Voor wie is het over en uit?

We horen het zo ... na de reclame.’

Alwéér reclame. De vorige liveshows vond Vita dat geen probleem. Dan kon ze even op adem komen en kletsen met de andere dansers. Maar nu staat er meer op het spel.

Haar toekomst om precies te zijn.

Vita probeert te zien of haar moeder in de zaal zit, maar eigenlijk weet ze het antwoord al.

Ook het *standpunt* van de jury kent ze.

Dat hebben ze al duizend keer herhaald:

‘Je bent zo bezig met de pasjes dat het vuur in je lijkt te zijn gedoofd. Jouw probleem is dat je te veel dénkt.’

En dat denken mag je niet zien bij dansers, dat weet Vita best.

Maar daarom is het nog niet leuk om te horen.

Zeker niet als half Nederland meekijkt.

Dat kan de druk alleen maar *verhogen*. Vita heeft trouwens wél passie. Als ze de kans maar krijgt om dat te laten zien.

Er wordt afgeteld. 5 ... 4 ... 3 ... 2 ... 1 ... en ze zijn weer live.

Vita krijgt het benauwd. Om rustig te blijven sluit ze haar ogen.

Dan herinnert ze zich de woorden van de regisseur van Dansfactor: 'Sluit je niet af. Laat de kijkers meeleven. Dat betekent: ogen en oren open.'

Vita opent snel haar ogen. Het is muisstil in de studio.

Balletmeisje Sarah komt naast haar staan en grijpt haar hand. Alsof ze zeggen wil: maak je geen zorgen, Vita.

Wie van ons het ook wordt, we gunnen het elkaar. John kijkt ze allebei kort aan.

'Wordt het onze moderne danseres Vita? Of toch de prima ballerina Sarah?', zegt hij met twinkelende ogen.

'We houden jullie nog even in spanning ...'

Nee, niet nóg meer spanning. Vita's hart bonkt in haar keel.

John heeft een gouden kaartje in zijn handen.

Hij weet het dus al. Nu Vita nog. Het is alles of niets.

'Het laatste plekje in de top vier van Dansfactor ... gaat naar ...'

Nervus bijt Vita op haar lip. Kom op, nou!

Ze knijpt het ballethandje van Sarah zowat fijn.

John hapt naar adem om het verlossende woord uit te spreken.

Hij besluit het moment niet langer *uit te stellen*.
'Gefeliciteerd ... Vita! Jij gaat naar de halve finale!'

Vita heeft niet meteen door wat er gebeurt.
Pas als ze een traan over de wang van Sarah ziet
lopen, snapt ze dat ze *definitief* door is.

2. Gigantisch veel zin

‘We zijn de liveshows begonnen met twintig dansers. Publiek, laat je horen voor de laatste vier’, roept John.

Jay-Rock, Lucas, Tess en Vita komen naast John staan. John vraagt Vita om een eerste reactie. ‘Ik heb gigantisch veel zin in de rest van de show’, zegt Vita.

John loopt een stukje opzij.

‘Gigantisch veel zin? Dat is toevallig!

Nu we het daar toch over hebben ...’

‘Dames en heren, Dansfactor neemt u mee naar een bijzondere plek voor de spetterende finale.’

De schermen op de achtergrond *tonen* een enorm cruiseschip. ‘GIGANTICA’ staat er met koeienletters onder geschreven.

John schuift de microfoon onder de neus van Jay-Rock. ‘Ik heb altijd al op een schip willen dansen. Ik ben er klaar voor om te rocken op dat bootje’, roept Jay-Rock.

Het publiek lacht en applaudisseert enthousiast.

John draait zich naar de camera. ‘Als jullie willen weten hoe Jay-Rock, Tess, Vita en Lucas rocken, lieve kijkers, dan hoeven jullie nog maar een week te wachten. Dan zijn we er live vanaf de Gigantica voor de halve finale!

Tijdens deze uitzending vallen er twee dansers af. Een jongen en een meisje. De laatste twee dansers strijden daarna om de winst. Nogmaals een warm applaus voor de jury en onze top 4-dansers.'

Nu mogen familieleden en vrienden op het podium komen.

Vita kijkt naar Lucas.

Hij wordt haast platgedrukt door zijn moeder, die hem op beide wangen zoent. Lucas staat er een beetje ongemakkelijk bij.

Hij kijkt naar Vita.

Alsof hij wil zeggen dat het hem spijt dat er voor haar niemand in het publiek zit. Zijn ogen staan bezorgd. Vita *zendt* hem een geruststellende glimlach.

3. Ochtend van vertrek

Lucas heeft de dagen afgeteld tot het tijd is om naar de Gigantica te gaan. Nu is het zover. Hij is al om zes uur opgestaan, want om acht uur moet iedereen aanwezig zijn voor de inscheping. Dan gaan ze aan boord.

Zenuwachtig loopt Lucas' moeder heen en weer door de kamer. Elke vijf minuten stopt ze iets in zijn koffer. Iets wat hij volgens haar écht nodig heeft.

Lucas zucht en neemt een hap van zijn boterham. Als achttienjarige kan hij best *zelfstandig* zijn koffers pakken! Het komt hem goed uit dat de ouders van de dansers niet mee mogen op het schip.

Van zijn moeder heeft hij voor de zekerheid wat extra pilletjes tegen zeeziekte gekregen. Zo wordt hij niet misselijk door het bewegen van het schip. Die *anti-zeeziektepillen* kan hij ook aan boord krijgen. Maar zijn moeder is bang dat ze daar misschien op zijn. 'Het is nooit erg om *reservepilletjes* bij je te hebben', zegt ze. Lucas hoopt maar dat de pillen werken. Hij wil er niet aan denken dat hij voor Vita's ogen moet overgeven.

Zijn moeder heeft een paar uur vrij gevraagd bij haar *werkgever*, zodat ze hem vanochtend kan uitzwaaien.

Lucas schaamt zich wel een beetje. Ik ben altijd maar aan het trainen, terwijl mijn moeder heel hard werkt, denkt hij.

Ze was altijd al druk-druk-druk. Maar nu al helemaal. Haar *werkweek* is nog langer geworden.

Dat komt door haar *benoeming* in de *raad* van bestuur van het plaatselijke ziekenhuis.

Zelf heeft Lucas geen tijd voor een baantje.

Hem wordt dan ook geen *loon uitbetaald*. Hij heeft bijna geen *inkomsten*. Behalve zijn zakkeld dan.

Als ik Dansfactor win, begint mijn carrière pas echt, droomt Lucas. Dan win ik een *cheque* met een vet geldbedrag, *belastingvrij*! En een *dansopleiding* in Amerika.

Met zo'n opleiding weet ik zeker dat ik veel meer kansen heb op de *arbeidsmarkt*. Ik zal dansen in de grootste dansshows.

Mijn harde werken wordt dan *beloond* met een goed *salaris*.

Maar eerst moet Dansfactor worden gewonnen.

En ik zal keihard knokken om te winnen, denkt Lucas. Hij staat op en helpt zijn moeder met het afruimen van de ontbijtboel.

4. Beloofd is beloofd

Vita schakelt de wekker van haar telefoon uit.
Ze wrijft de slaap uit haar ogen. Wat is het vroeg!
Op weg naar de badkamer komt ze langs de
slaapkamer van haar moeder. De deur staat open.
Op haar tenen gaat Vita de kamer binnen.
De gordijnen zijn nog dicht.

Het ruikt er vies. Naar de uitgedrukte peuken in de
overvolle asbak op het nachtkastje. Vita houdt haar
hand voor haar neus. Bah!
Dan struikelt ze bijna over een lege wijnfles. Naast
het bed staat er nog een. Hoofdschuddend raapt
Vita de flessen op en zet ze in de vensterbank.
Haar moeder zou niet meer zo veel drinken.
Maar Vita gelooft daar niets van. Niet meer.

Zij heeft de afgelopen tijd meer voor haar moeder
gezorgd dan andersom. Wanneer was mama er
voor het laatst voor haar geweest? Vita hoort het
haar moeder nog zeggen: 'Vanaf nu gaat het beter,
meisje. Het spijt me zo. Ik heb het gewoon moeilijk
nu je vader ...'

Mama had smekend gekeken. Vita kreeg
medelijden met haar. 'Vanaf nu wordt alles anders,
toch? Beloof je dat?', vroeg Vita.

'Beloofd', zei haar moeder en ze lachte lief.

'Mam, kom je dan ook naar de live-uitzending van
Dansfactor?', had Vita gevraagd.

‘Natuurlijk, liefje. Ik zal er zijn!’
Nou, mooi niet dus. Vita zucht en loopt naar de
badkamer.

5. Smokkelmokkel

Als hij ziet dat zijn moeder aan de rits van zijn koffer plukt, roept Lucas: ‘Mam, jij smokkelmokkel. Wat probeer je nu weer in mijn bagage te stoppen?’ Lucas’ moeder moet lachen. ‘Smokkelmokkel, hoe verzin je het! Dat zeg je toch niet tegen je moeder?’

Dan ziet Lucas het mesje en de zaklamp in zijn moeders handen. Lucas rolt met zijn ogen. ‘Leg terug, mam! Het schip is goed verlicht. En ik mag echt geen messen mee aan boord nemen. Dan word ik uit Dansfactor geknikkerd.’ Zijn moeder lijkt het even met hem eens te zijn. ‘Maar als je het lichtknopje niet kunt vinden,’ gaat ze door, ‘dan is een zaklamp wel zo handig.’ Lucas schudt zijn hoofd. Zijn moeder is soms niet te stoppen.

‘Luister mam, misschien moet ik me duidelijker *uitdrukken*. Op de site van de cruisevaartmaatschappij heb ik gelezen dat de schepen aan de strengste veiligheidseisen moeten voldoen! Ook ’s nachts is er verlichting. En anders gaat de noodverlichting aan.’ Zijn moeder trekt een gek gezicht. Lucas negeert haar en hij zegt: ‘Een schip is een hartstikke veilig *vervoermiddel*. Punt!’

Dan klinkt de claxon van een auto. Lucas kijkt naar buiten.

Hij ziet het logo van Dansfactor op de auto staan.
'Ik moet opschieten mam. De auto die me ophaalt,
is er. Rijd jij achter ons aan naar de Gigantica?'
'Ja, Luuk. O, ik zal je zo missen ...', zucht zijn moeder.
Als ze maar niet gaat janken, denkt Lucas.

6. Naar het schip

Twee giechelende meisjes vragen de dansers om een handtekening. Vanaf dat moment loopt Jay-Rock met een grote grijns rond. 'We worden herkend', merkt hij trots op.

'Man, die meisjes zijn amper twaalf', plaagt Tess. 'Wees blij dat iemand jou herkent!', bijt Jay-Rock haar toe. Tess snuift.

De dansers en de draaiende cameraploeg staan in de rij voor de controlepoortjes. Ze mogen bijna het schip op.

Ineens haalt de beveiliging Jay-Rock uit de rij. 'Wat heb ik gedaan? Ik ben onschuldig!', schreeuwt hij. 'En ik heb geen drugs bij me, of zo! Blijf van me af!'

Een beveiligiger wijst op de drie koffers van Jay-Rock. 'Ik waarschuw je *bij voorbaat*. Drie is te veel', bromt de beveiligiger.

'Weet u wel wie ik ben? Ik ben Jay-Rock van het programma Dansfactor', zegt Jay-Rock en hij kijkt vuil.

De beveiligiger kijkt even bedenkelijk en zegt dan: 'Al was je de koning. Sorry jongen, je moet je aan de regels houden. Twee koffers, niet meer.'

Jay-Rock wordt intussen uitgebreid gefouilleerd. 'Laat me los, man! Ik raak jou toch ook niet aan?', roept Jay-Rock.

Vita loopt naar hem toe. Ze legt een hand op zijn schouder.

‘Oké, zo kan ’ie wel weer, Jay.’

Dan draait de camera opzij naar Lucas’ moeder. Het is tijd voor de dansers om hun familie gedag te zeggen.

Luidsniikkend neemt Lucas’ moeder afscheid van haar zoon.

‘Het zijn maar een paar dagen, mam’, zegt Lucas.

Tess omhelst haar ouders stevig.

‘Doe je voorzichtig, lieverd?’, vraagt haar moeder.

‘Ja. Jullie blijven toch even wachten om me uit te zwaaien?’, piept Tess.

‘Natuurlijk, Tessie’, zegt haar vader. ‘We blijven wachten tot het schip wegvaart.’ Hij aait over haar bruine haren.

Vita draait haar hoofd weg en kijkt voor zich uit.

Voor haar zijn er geen ouders om naar te zwaaien.

Ze kijkt achter zich naar Lucas.

Hij heeft zich net bevrijd uit de armen van zijn moeder.

‘Mister personality’, had de jury hem genoemd.

Vita moet een beetje lachen. ‘Mister personality’ heeft een klein hartje. Hij heeft nog net geen tatoeage met ‘mama’ op zijn bovenarm staan.

Bij de audities in Amsterdam liet Lucas een waanzinnige solo zien. Een mix van hiphop, popping en zijn eigen stijl.

Als Lucas ergens binnenkomt, dan komt er ook één brok persoonlijkheid binnen. Maar wel zonder te showen.

Heel anders dan Jay-Rock, die hangt de stoere jongen uit.

‘Als je een “e” weghaalt in “leef”, dan krijg je mijn levensmotto: lef!’, zei Jay-Rock bij zijn auditie. Daarna sprong hij tijdens zijn solo zomaar op de jurytafel. Om er met een salto weer af te gaan. ‘Bém! Dit is nou lef’, had Jay-Rock tegen de jury gezegd. De fans van Jay-Rock hebben deze tekst op T-shirts laten drukken.

Maar Vita vindt Lucas interessanter. Hij is betrouwbaar, grappig en zelfverzekerd. En dan dat goddelijke lichaam!

Lucas traint natuurlijk ook vaak, net als zij. Langer dan een dag niet dansen, trekt ze niet. Ze weet zeker dat dit ook geldt voor Lucas.